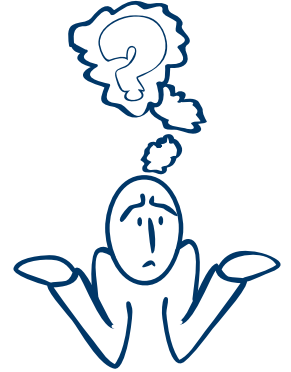

Afaasia on **keelekasutuse puue**

Inimestel, kellel on afaasia, võib olla raskusi **rääkimisega, kõnest arusaamisega, lugemisega, kirjutamisega ja arvutamisega.**

Afaasiat **põhjustab** alati **peaaju kahjustus**. Enamikul juhtudel tuleneb see **insuldist**, aga afaasia võib tekkida ka **peaajutrauma** või **–kasvaja** tagajärjel.,

Inimene saab insuldi kui aju **verevarustus** on **järsku** katkenud. See võib juhtuda kahel erineval moel: kui verevool soones katkeb **ummistumise** tõttu või kui veri pääseb **voolama** soonest välja.

Ummistus:

Veresoone seinte paksenemise (tromb) või veres liikuva **õhumulli**, hüübinud klombi (embolism) tõttu verevool soones takistub. Seda nimetatakse **peaaju infarktiks**.

Lekkimine:

Veresoone seinas võib olla **õrn pehme koht** (aneurism); see koht võib **muutuda rabedaks** ning verd **läbi laskma** hakata või isegi **lõhkeda**. Seda kutsutakse aju verevalanguks ehk aju **hemorraagiaks**.

Arstid nimetavad insulti enamasti aju isheemiliseks kriisiks

Keelekasutusel on meie igapäevaelus tähtis koht. Me **räägime** teiste inimestega, **loeme** ajalehte, **õpime**, töötame. Me kasutame keelt ka oma **mõtete** väljendamiseks, **tulevikuplaanide** sõnastamiseks.

Inimestel, kellel on afaasia, võib tekkida **probleeme** seal, kus neil enne haigestumist sujus kõik vägagi hästi:

- Vestlemine teise inimesega
- Rääkimine suures seltskonnas või kärarikkas keskkonnas
- Raamatu, ajalehe, ajakirja lugemine või isegi tänaval siltidelt info lugemine
- naljade rääkimine või nendest arusaamine
- Tele- või raadiosaadetest arusaamine
- Kirjade kirjutamine ja ametlike dokumentide täitmine
- Telefonitsi helistamine
- Arvutamine, numbrite meelespidamine, raha kasutamine
- Oma nime või lähedaste nimede nimetamine

Inimestel, kellel on afaasia, on raskusi keele kasutamisega, kuid **nad ei ole hullud!**

Enamik inimesi, kellel on afaasia leiavad, et nende elu on suuresti **muutunud**. Asjad, mis ei valmistanud enne sugugi raskusi vajavad nüüd palju **aega ja pingutust**. Paljud inimesed, kelle on afaasia tunnevad ennast **ebakindlalt** ja **muretsevad** oma tuleviku pärast. Seetõttu on ümbritsevate **abi ja tugi** nendele eriti oluline. Aitab ka kohtumine teiste inimestega, kellel on samuti afaasia. Afaasiaga inimesed **mõistavad** üksteist ka **sõnadeta**.

Mida Teie ise saaksite ära teha?

- **Andke teistele teada**, et teil on afaasia
- Kandke kaasas **väikest kaardikest**, millel on selgitus selle kohta, mis afaasia on.
- Kui rääkimine ei õnnestu, siis püüdke ennast arusaadavaks teha kasutades **zeste, joonistamist või osutamist**
- Paluge **abi** pereliikmetelt või sõpradelt.
- **Planeerige on tegevused ette**, valmistuge oma mõtets või paberil vestluseks aegsasti
- Jagage oma muret teistega, ärge hoide seda enda sees kinni.

